

Hà Nội, ngày 01 tháng 5 năm 2024

Số: KNHD-05/DBSH/TTCN

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC ĐỒNG BẰNG SÔNG HỒNG
THỜI HẠN THÁNG**

(Từ ngày 01/5/2024 đến ngày 31/5/2024)

1. Thông báo tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp tháng qua

Trong tháng 4/2024, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 81-89%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 519-566°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 101-102mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu dao động trong khoảng 16-83mm; Cân bằng nước trong đất dao động trong khoảng 0-40%; Nhiệt độ tối cao trung bình dao động trong khoảng 30-32°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 24-25°C; nhiệt độ trung bình tại khu vực phổ biến cao hơn 2,0-4,0°C so với TBNN cùng thời kỳ, có nơi cao trên 4,0°C; tổng lượng mưa phổ biến thiếu hụt từ 30-60mm so với TBNN cùng thời kỳ, riêng khu Đông Bắc có nơi xấp xỉ đến cao hơn từ 15-30mm so với TBNN.

Trong tháng 4/2024, trên khu vực đã xuất hiện mưa kèm theo gió mạnh trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh trong chiều ngày 20/4 đã khiến nhiều diện tích lúa và hoa màu bị đổ ngã. (Nguồn: Trung tâm DB KTTV QG).

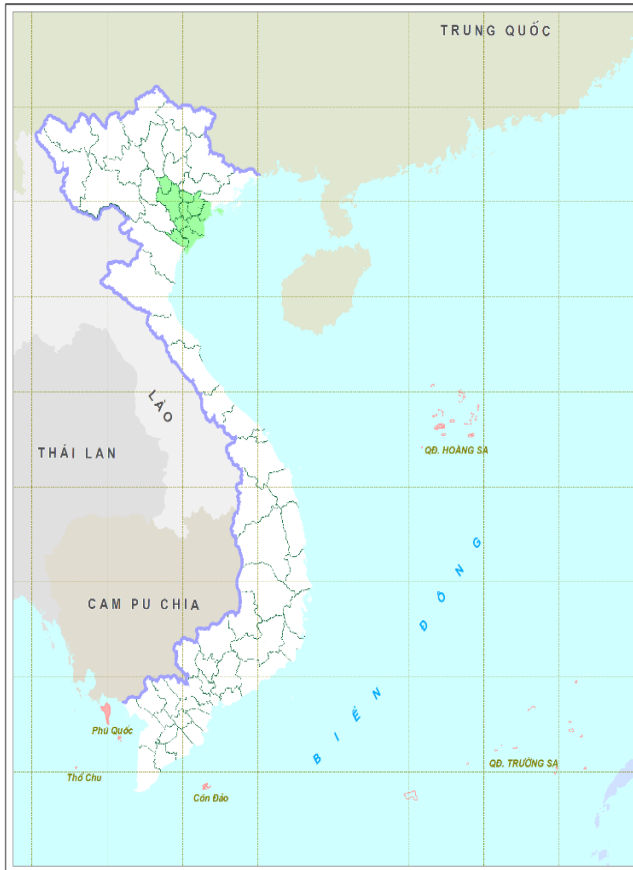
Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp tháng qua (01-30/4/2024)

Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 4
Độ ẩm không khí (%)	84,3-92,1	81,5-90,4	74,6-84,8	81,4-89,1
Nhiệt độ tối cao (°C)	27,0-29,4	29,6-32,3	32,1-34,6	29,6-31,7
Nhiệt độ tối thấp (°C)	23,2-24,5	24,1-25,5	25,7-27,2	24,3-25,3
Tích ôn hữu hiệu (°C)	173,4-191,3	172,7-191,7	172,6-190	518,7-565,7
Mưa hữu hiệu (mm)	0,6-21,3	4,3-67,5	1,1-31,8	15,6-82,6
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	35,7-36,1	33,9-34,2	31,2-31,8	100,9-102,1
Cân bằng nước trong đất (%)	0,2-40,3			

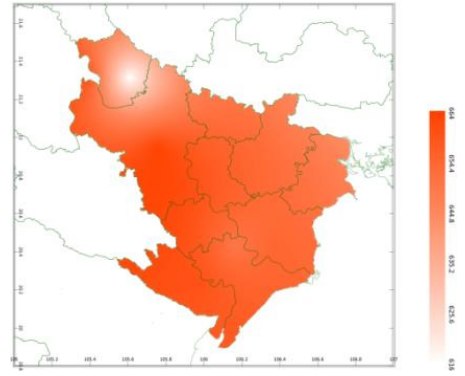
Trong tháng 4, các diện tích lúa Đông Xuân phổ biến trong giai đoạn đẻ nhánh rộ - cuối đẻ nhánh – đứng cái – làm đòng. Thời tiết trên khu vực trong tháng phổ biến nhiều mây, một số ngày trời nắng – có nơi có nắng nóng khiến cho lượng bốc thoát hơi tiềm năng trên khu vực ở mức tương đối cao (dao động từ 101-102mm); đồng thời trong hầu hết các ngày trong tháng, trên khu vực có mưa không đáng kể (tổng lượng mưa hữu hiệu dao động trong khoảng 16-83mm) khiến cân bằng nước trong đất trên toàn khu vực ở mức thấp (dao động từ 0-40%). Trong điều kiện thời tiết nắng nóng và có mưa không đáng kể, lượng nước cũng cấp cho cây lúa ở nhiều nơi không được đảm bảo, nhiều diện tích lúa đã rơi vào tình trạng thiếu nước gây ảnh hưởng đến sinh trưởng của cây lúa (nhất là các diện tích lúa đã chuyển sang giai đoạn làm đòng). Cuối kỳ, một số nơi trên khu vực đã xuất hiện mưa vừa, có nơi mưa to đã giúp cải thiện phần nào tình trạng thiếu nước và khô hạn trên một số diện tích lúa. Cá biệt trong chiều ngày 20/4, tại tỉnh Bắc Ninh xuất hiện mưa to kèm theo dông lốc đã khiến cho 14 ha lúa trên địa bàn huyện Gia Bình bị đổ ngã. Trong tháng, các đối tượng như sâu cuốn lá nhỏ, rầy nâu - rầy lưng trắng, bệnh đạo ôn lá, bệnh khô vằn, chuột... tiếp tục phát triển và gây hại trên nhiều diện tích lúa trong khu vực.

Cây ngô trong các giai đoạn 7-9 lá – xoáy nõn - trỗ cờ - phun râu – phát triển bấp. Thời tiết trên khu vực trong hầu hết các ngày trong tháng phổ biến ít mây, có thời kỳ có nơi có nắng nóng và có mưa không đáng kể, đã khiến cho một số diện tích ngô trên khu vực sinh trưởng kém do thiếu nước (nhất là những vùng khó khăn về nguồn nước). Trong những ngày cuối tháng 4, một số nơi trên khu vực đã xuất hiện mưa vừa, có nơi mưa to đã giúp bổ sung lượng nước cần thiết cho nhiều diện tích ngô trong khu vực. Tuy nhiên, tại những vùng xảy ra mưa vừa – mưa to, những diện tích ngô đang trong giai đoạn trỗ cờ đã bị ảnh hưởng. Ngoài ra, trong chiều ngày 20/4, mưa kèm theo dông lốc đã xảy ra trên địa bàn tỉnh Bắc Ninh khiến cho 15ha ngô tại huyện Gia Bình bị đổ gãy, thiệt hại. Sâu keo mùa thu, sâu đục thân, rệp hại cờ, sâu đục bắp, bệnh đốm lá, bệnh khô vằn... tiếp tục là những đối tượng gây hại chủ yếu trên cây ngô trong tháng.

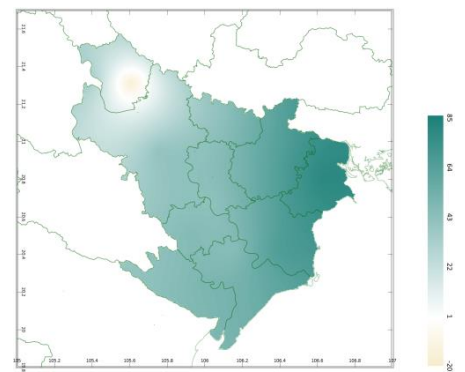
2. Dự báo khí tượng nông nghiệp (từ ngày 01/5/2024 đến ngày 31/5/2024)

Hình 1: Bản đồ vị trí khu vực dự báo

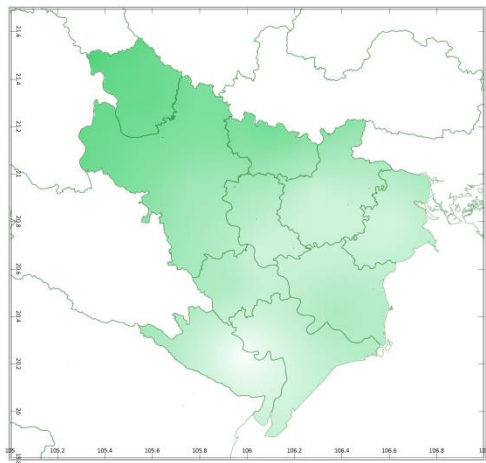

a) Tổng tích ôn hữu hiệu

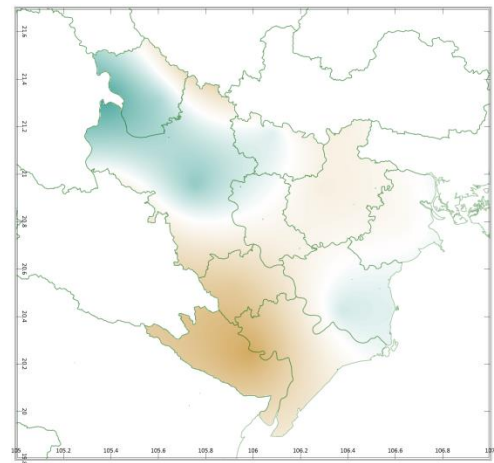

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 2: Bản đồ tổng tích ôn hữu hiệu tháng

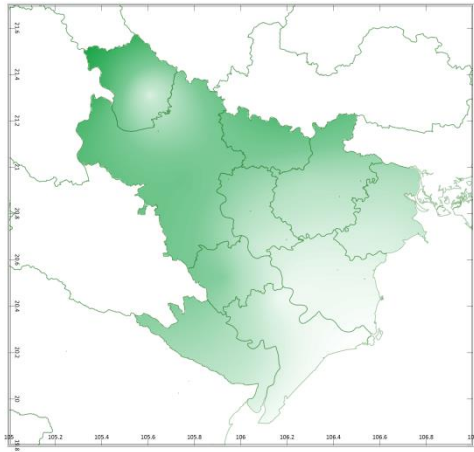

a) Tổng lượng mưa hữu hiệu

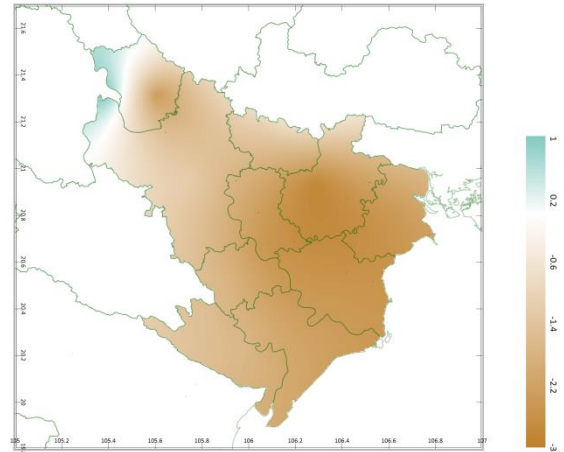

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 3: Bản đồ tổng lượng mưa hữu hiệu tháng

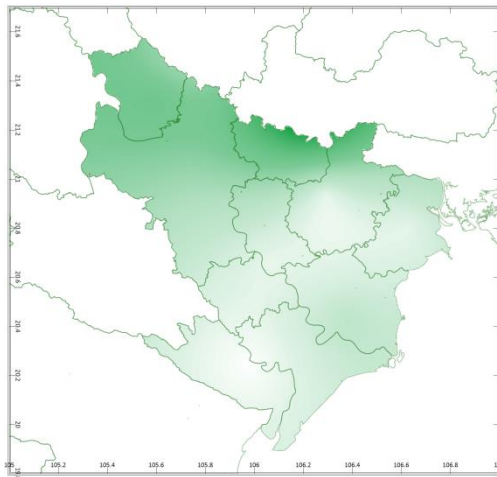

a) Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng

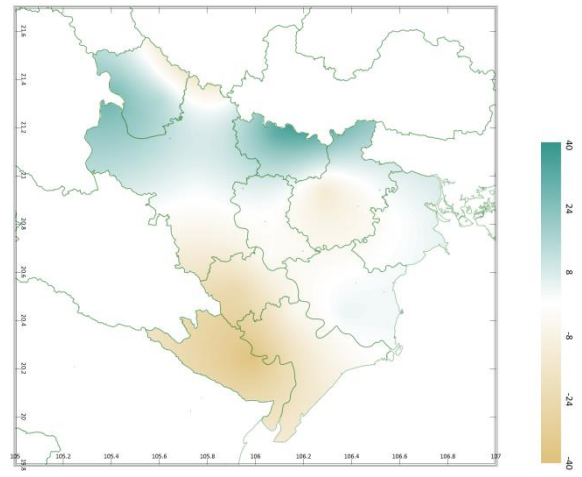

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 4: Bản đồ bốc thoát hơi tiềm năng tháng

a) Cân bằng nước trong đất

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 5: Bản đồ cân bằng nước trong đất tháng

Trong tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình trên khu vực dao động từ 32-34°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 26-28°C, tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 173-220°C, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 216-219°C, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 221-225°C. So với cùng kỳ năm trước, tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy trong tháng) tại phần phía Đông Nam của tỉnh Vĩnh Phúc có xu thế thấp hơn cùng kỳ khoảng 16°C; Các vùng còn lại trong khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ có thể lên đến 81°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 23-75mm, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 9-21mm, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 2-25mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng

lượng mưa hữu hiệu tại phần phía Tây Bắc của khu vực và phần lớn tỉnh Hải Dương có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 13-31mm; Các vùng còn lại trong khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 12-65mm.

Cân bằng nước trong đất trong tháng 5/2024 dao động trong khoảng 1-50%. So với cùng kỳ năm trước, cân bằng nước trong đất tại phần phía Bắc và phía Đông của khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 1-32%; Các vùng còn lại trong khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ có thể lên đến 38%.

Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trong tháng dao động trong khoảng 107-108mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trên hầu hết khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 1,1-2,8mm; Riêng một phần nhỏ phía Tây Bắc của các tỉnh Vĩnh Phúc và thành phố Hà Nội có xu thế cao hơn cùng kỳ có thể lên đến 1mm.

Độ ẩm không khí tháng 5/2024 dao động trong khoảng 70-72%.

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 5
Độ ẩm không khí (%)	78,1-84,0	63,3-65,6	65,8-69,2	69,9-71,8
Nhiệt độ tối cao (°C)	28,2-32,5	33,2-35,4	34,1-36,5	32,2-34,4
Nhiệt độ tối thấp (°C)	22,4-27,1	27,4-28,5	28,3-29,4	25,9-28,2
Tích ôn hữu hiệu (°C)	172,6-220,1	216,2-219,2	220,9-225,4	616,0-663,2
Mưa hữu hiệu (mm)	23,4-74,6	8,6-20,8	1,9-24,6	41,7-117,0
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	37,4-38,6	34,2-34,5	34,8-35,7	107,4-108,4
Cân bằng nước trong đất (%)	0,5-50,3			

3. Cảnh báo khả năng tác động đến sản xuất nông nghiệp

Nhiệt độ trung bình tháng 5/2024 phổ biến cao hơn so với TBNN từ 1,5-2,5°C; tổng lượng mưa phổ biến cao hơn từ 5-20% so với TBNN cùng thời kỳ, một số nơi cao hơn từ 25-30% so với TBNN. Trong thời kỳ dự báo, áp thấp nóng phía Tây tiếp tục hoạt động mạnh nên ở khu vực xuất hiện nhiều ngày nắng nóng và nắng nóng gay gắt, có nơi đặc biệt gay gắt; hiện tượng nắng nóng và nắng nóng gay gắt dự báo xuất hiện nhiều hơn so với TBNN cùng thời kỳ. Mưa dông có xu hướng gia tăng dần trong thời kỳ dự báo. Trên phạm vi cả

nước, tiếp tục đề phòng các hiện tượng thời tiết nguy hiểm như mưa dông kèm theo lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).

Trong tháng 5, các diện tích lúa Đông Xuân phổ biến trong giai đoạn làm đòng - trổ bông – chín, một số diện tích lúa Đông Xuân sớm bắt đầu cho thu hoạch. Dự báo tháng 5, vùng áp thấp nóng phía Tây có xu thế hoạt động mạnh dần nên nắng nóng có xu thế gia tăng nhiều hơn trên khu vực, nắng nóng có thể xuất hiện ngay từ những ngày đầu tháng, càng về cuối tháng, mức độ nắng nóng càng trở nên khắc nghiệt hơn, lượng bốc thoát hơi tiềm năng tiếp tục duy trì ở mức khá cao (dao động trong khoảng 107-108mm); tổng lượng mưa hữu hiệu trên khu vực trong tháng 5 tương đối thấp, dao động trong khoảng 42-117mm, cân bằng nước trong đất chỉ đạt từ 1-50%, thấp hơn rất nhiều so với nhu cầu về nước cho cây lúa (đặc biệt là các diện tích lúa chuẩn bị chuyển sang giai đoạn trổ bông, thiếu nước trong thời kỳ này sẽ khiến đòng lúa bị nghẹn và không thể trổ thoát). Do đó, trong quá trình chăm sóc, người dân cần chú ý chủ động nguồn nước, tiến hành lấy nước và tưới bổ sung cho cây lúa nhằm đảm bảo duy trì mực nước trong ruộng ổn định từ 5-7cm từ khi cây lúa làm đòng đến khi chín sấp; đối với những diện tích lúa đã chuyển sang giai đoạn chín hoàn toàn, cần tiến hành tháo cạn và phơi khô mặt ruộng trong khoảng 7-10 ngày để giúp công tác thu hoạch về sau diễn ra dễ dàng hơn. Ngoài ra, trong tháng 5, các hiện tượng thời tiết nguy hiểm như mưa dông kèm theo lốc, sét, mưa đá và gió giật mạnh có khả năng tiếp tục xuất hiện trên khu vực. Do đó, đối với những diện tích lúa đã chín có thể cho thu hoạch, người dân cần tranh thủ những ngày thời tiết nắng ráo tiến hành thu hoạch triệt để với phương châm “xanh nhà hơn già đồng” nhằm hạn chế tối đa thiệt hại có thể xảy ra do điều kiện thời tiết bất lợi; đối với những diện tích lúa còn lại, cần tập trung chăm sóc, trong trường hợp xảy ra các hiện tượng thời tiết trên, tùy theo mức độ ảnh hưởng và thiệt hại để có các biện pháp ứng phó kịp thời nhằm giảm thiểu tối đa thiệt hại có thể xảy ra cho cây lúa. Bên cạnh đó, cần tiếp tục theo dõi diễn biến của các đối tượng sâu bệnh hại trên cây lúa như: sâu cuốn lá nhỏ, rầy các loại, bệnh đạo ôn lá - ổ bông, bệnh khô vằn ... khi phát hiện các đối tượng gây hại, tùy theo mật độ và mức độ gây hại để có các biện pháp phòng trừ phù hợp.

Cây ngô trong tháng tới phổ biến trong giai đoạn xoáy nõn - trổ cờ - phát triển bắp – thu hoạch. Dự báo trong tháng 5, trên toàn khu vực đều có khả năng

có mưa, mưa nhiều tập trung trong tuần đầu tiên của tháng và sau đó giảm mạnh về cuối tháng, tổng lượng mưa hữu hiệu trong tháng 5 dao động trong khoảng 42-117mm, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng dự báo dao động từ 107-108mm, cân bằng nước trên toàn khu vực dự báo đạt từ 1-50%. Có thể nhận thấy, lượng mưa trong tháng tới không đủ đảm bảo nhu cầu về nước cho cây ngô sinh trưởng, thiếu nước trong các giai đoạn này sẽ khiến cho các quá trình sinh trưởng và vận chuyển chất dinh dưỡng về làm hạt và tích lũy vật chất vào hạt bị đình trệ, từ đó gây sụt giảm năng suất, chất lượng và sản lượng ngô khi thu hoạch. Do đó, để đảm bảo cho các quá trình sinh trưởng và phát triển trên cây ngô diễn ra bình thường, trong quá trình chăm sóc, người dân cần chủ động tưới thêm nước bổ sung cho cây ngô nhằm đảm bảo duy trì độ ẩm trong đất trong khoảng 70-80% (trong khi tưới cần chú ý tưới tiết kiệm, tránh lãng phí nước, nhất là trong điều kiện thời tiết có mưa không đáng kể); đồng thời thường xuyên dọn dẹp cỏ dại trong ruộng để hạn chế sâu bệnh hại trú ngụ cũng như cỏ dại cạnh tranh dinh dưỡng với cây ngô. Tháng 5, cần chú ý một số đối tượng sâu bệnh hại trên cây ngô như: rệp hại cò, sâu đục thân, sâu đục bắp, bệnh đốm lá, bệnh khô vằn ... để chủ động có các biện pháp phòng trừ phù hợp.

Tin phát ngày: 01/5/2024

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 01/6/2024

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng